Published on (https://www.bnm.md)

17.12.2021

Conturile internaționale ale Republicii Moldova în anul 2020 (date finale)

Conturile internaționale în anul 2020 (date finale) – materialul analitic integral [1]

Tabelul cu principalii indicatori ai conturilor internaționale [2]

Pe parcursul anului 2020, economia Republicii Moldova s-a contractat cu 7,0 la sută față de anul 2019 (după o creștere de 3,7 la sută în anul 2019). O dinamică asemănătoare au înregistrat și principalii partenerii comerciali. Pe partea resurselor, principala cauză a recesiunii în anul 2020 a fost diminuarea producției agricole, determinată de condițiile climaterice nefavorabile: înghețuri primăvara și secetă vara, care au afectat recolta de mai multe culturi (în total în anul 2020, producția vegetală a scăzut cu 35,7 la sută față de anul 2019). De asemenea, contribuții mari la scăderea PIB-ului au avut comerțul, industria prelucrătoare, transportul, activitățile de cazare și alimentație publică, ca urmare a măsurilor restrictive aplicate în situația pandemică.

Pe partea utilizărilor, contracția economică a fost determinată de reducerea consumului final al gospodăriilor populației (-6,9 la sută în termeni reali comparativ cu anul 2019). Deși câștigul salarial real a fost în creștere față de anul 2019 (+5,8 la sută), iar remiterile personale au scăzut neesențial (-0,4 la sută), comprimarea consumului poate fi atribuită disponibilizărilor de personal (numărul populației ocupate a fost în descreștere cu 4,4 la sută în comparație cu 2019), reducerii orelor de lucru, șomajului tehnic temporar, precum și economisirii determinate atât de precauție, cât și de limitarea oportunităților de consum: la sfârșitul anului 2020, stocul depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar național era cu 11,6 la sută mai mare comparativ cu sfârșitul anului 2019. Exportul net de bunuri și servicii a avut o contribuție netă pozitivă de 0,1 puncte procentuale (p.p.) la evoluția PIB-ului, ca rezultat al scăderii importurilor.

Conform datelor finale, deficitul contului curent al balanței de plăți a Republicii Moldova, în anul 2020, s-a redus comparativ cu cel înregistrat în 2019 atât ca valoare absolută, cât și relativ la PIB. Deficitul a constituit 892,51 mil. USD, în scădere cu 19,7 la sută. Raportat la PIB, contul curent a constituit -7,5 la sută (față de -9,3 la sută în 2019). Această dinamică a fost determinată de scăderea considerabilă a deficitului comerțului exterior cu bunuri, de creșterea substanțială a excedentului veniturilor secundare, de majorarea ușoară a excedentului serviciilor, în timp ce balanța veniturilor primare s-a deteriorat.

Deficitul comerţului cu bunuri a constituit 3 094,26 mil. USD, diminuându-se cu 6,6 la sută din cauza scăderii mai accentuate a importurilor de bunuri (-390,98 mil. USD), pe parcursul anului 2020, decât a exporturilor (-173,62 mil. USD), față de 2019.

În pofida scăderii considerabile a volumului fizic al bunurilor exportate (-18,2 la sută față de anul 2019), valoarea exporturilor s-a redus într-o măsură mai mică grație majorării prețurilor la bunurile exportate (+8,5

la sută). Din punct de vedere geografic, scăderea exporturilor de bunuri a fost determinată de categoria „alte țări" (altele decât UE și CSI), exporturile către acestea diminuându-se cu 18,3 la sută față de anul 2019. Exporturile către țările CSI, de asemenea, au scăzut cu 13,6 la sută, iar către țările UE-27 – cu 2,4 la sută. Din punctul de vedere al structurii exporturilor pe categorii de bunuri, scăderea a fost determinată de categoria "produse agroalimentare", al căror export s-a diminuat cu 8,7 la sută față de anul 2019.

La diminuarea importurilor de bunuri a contribuit, în cea mai mare parte, scăderea cu 9,8 la sută a livrărilor din UE, urmată de CSI (-7,4 la sută), în timp ce importurile din alte țări s-au majorat cu 1,0 la sută față de anul 2019. Din punctul de vedere al structurii importurilor pe categorii de bunuri, scăderea a fost determinată de categoria "produse minerale", al căror import s-a redus cu 36,4 la sută comparativ cu anul 2019, atât datorită ieftinirii resurselor energetice, cât și din cauza scăderii volumelor fizice importate (din luna aprilie 2020 a fost sistat importul de energie electrică din Ucraina).

Excedentul comerțului exterior cu servicii (382,31 mil. USD) a crescut cu 8,9 la sută față de 2019. Deși exporturile de servicii au scăzut cu 17,2 la sută, balanța serviciilor s-a îmbunătățit ca urmare a diminuării importurilor (-24,9 la sută față anul 2019). În cadrul exporturilor, au fost afectate cel mai mult serviciile de transport (-38,9 la sută față de 2019), în special serviciile de transport aerian de pasageri (-3,4 ori). Scăderi considerabile a fost înregistrate și la exportul de servicii de călătorii (-20,3 la sută), servicii de prelucrare a materiei prime (-13,4 la sută). Impactul negativ a fost estompat în continuare de creșterea semnificativă a exporturilor de servicii de informatică (+28,6 la sută).

Scăderea excedentului veniturilor primare cu 36,5 la sută față de anul 2019, până la 390,35 mil. USD, a fost determinată de reducerea remunerării salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți cu 14,6 la sută. Concomitent, au crescut ieșirile de venituri primare (+14,3 la sută față de anul 2019), în special profiturile reinvestite de investitorii direcți nerezidenți (de 2,1 ori).

Veniturile secundare au înregistrat o creștere a excedentului cu 15,8 la sută față de anul 2019, până la 1 429,09 mil. USD. Transferurile personale primite din exterior de rezidenții moldoveni s-au majorat cu 11,3 la sută. Valoarea asistenței tehnice, ajutorului umanitar și a granturilor primite în cadrul cooperării internaționale de toate sectoarele instituționale a scăzut cu 12,1 la sută.

Contul de capital a consemnat un deficit de 65,67 mil. USD, care s-a majorat cu 19,4 la sută față de anul 2019. Soldul contului de capital a fost determinat de ieșirile nete de capital înregistrate de sectorul privat (77,21 mil. USD), în timp ce intrările de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale au constituit 11,57 mil. USD.

Suma soldurilor contului curent şi contului de capital denotă că, drept rezultat al tranzacţiilor curente şi de capital ale rezidenţilor Republicii Moldova cu nerezidenții, necesarul net de finanţare externă a constituit 958,18 mil. USD, ceea ce reprezintă 8,0 la sută în raport cu PIB (față de 9,7 la sută în anul 2019).

În contul financiar al balanței de plăți a fost înregistrată o scădere considerabilă a activelor sub formă de numerar și depozite, care au fost principala sursă de finanțare a deficitului de cont curent în anul 2020. Astfel, contul financiar în anul 2020 s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 1 042,13 mil. USD, ca urmare a majorării nete a pasivelor rezidenților faţă de nerezidenți cu 842,65 mil. USD generate de tranzacţiile efective, precum și a scăderii nete a activelor financiare externe ale rezidenților cu 199,48 mil. USD.

Pasivele s-au majorat, în special, datorită tragerilor nete de 484,24 mil. USD înregistrate la împrumuturile externe (trageri – 1 001,90 mil. USD, rambursări – 517,66 mil. USD). Administrația publică a contractat în

anul 2020 împrumuturi externe noi în valoare de 551,63 mil. USD, principalii creditori fiind: Fondul Monetar Internațional – 246,70 mil. USD, Banca Europeană de Investiții – 89,91 mil. USD, Comisia Europeană – 82,22 mil. USD, Asociația Internațională de Dezvoltare – 57,42 mil. USD, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 47,37 mil. USD, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 14,80 mil. USD, Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă – 6,78 mil. USD, Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare – 6,37 mil. USD. Rambursările efectuate de administrația publică în aceeași perioadă au constituit 139,25 mil. USD. Banca Națională a Moldovei a primit de la FMI 8,03 mil. USD și a rambursat 53,20 mil. USD din împrumuturile contractate anterior. Băncile licențiate au efectuat rambursări nete în sumă de 0,12 mil. USD, iar celelalte sectoare – trageri nete de 117,15 mil. USD.

De asemenea, s-au majorat cu 204,57 mil. USD în valoare netă angajamentele sub formă de credite comerciale și avansuri primite de la partenerii comerciali nerezidenți.

Angajamentele sub formă de investiții directe s-au majorat cu 157,42 mil. USD pe parcursul anului 2020. Această dinamică a fost determinată de reinvestirea profiturilor în sumă de 107,66 mil. USD, precum și de creșterea netă a participațiilor la capital și a acțiunilor în posesia nerezidenților cu 66,06 mil. USD, în urma tranzacțiilor efective. Concomitent, filialele moldovenești au efectuat rambursări nete de împrumuturi contractate anterior de la investitorii direcți din străinătate în sumă de 16,30 mil. USD.

La pasivele sub formă de investiții de portofoliu, derivate financiare, numerar și depozite au fost înregistrate fluxuri nete nesemnificative.

Diminuarea netă a activelor financiare externe a fost determinată de scăderea cu 856,44 mil. USD a activelor externe sub formă de numerar și depozite (din care activele băncilor licențiate s-au redus cu 50,66 mil. USD, iar ale altor sectoare – cu 805,78 mil. USD).

Partenerii comerciali nerezidenți au efectuat achitări nete în valoare de 18,64 mil. USD la creditele comerciale și avansurile acordate lor anterior de către rezidenții moldoveni, diminuând astfel activele financiare externe.

Concomitent, s-au majorat activele oficiale de rezervă ale BNM cu 637,41 mil. USD, precum și activele nete ale rezidenților sub formă de împrumuturi acordate nerezidenților – cu 31,04 mil. USD. De asemenea, au crescut activele externe ale rezidenților sub formă de investiții directe (5,70 mil. USD) și de investiții de portofoliu (1,45 mil. USD).

Poziția investiţională internaţională a Republicii Moldova, la 31.12.2020, a constituit -5 428,24 mil. USD (sau 45,6 la sută relativ la PIB), soldul debitor aprofundându-se față de sfârşitul anului 2019 cu 8,3 la sută.

Poziția activelor financiare externe a însumat 5 852,16 mil. USD, în creștere cu 10,6 la sută de la începutul anului, iar a pasivelor – 11 280,40 mil. USD, majorându-se cu 9,5 la sută. La majorarea poziției activelor financiare a contribuit fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (109,63 mil. USD) și alte schimbări (649,87 mil. USD). Fluxul negativ înregistrat în balanța de plăți (-199,48 mil. USD) a influențat soldul activelor financiare în sensul micșorării. Majorarea poziției pasivelor a fost determinată de fluxul pozitiv înregistrat în balanța de plăți (842,65 mil. USD) și fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (329,70 mil. USD). Modificarea prețurilor instrumentelor financiare (-158,28 mil. USD) și alte schimbări (-39,89 mil. USD) au influențat poziția pasivelor externe în sensul diminuării.

Raportul dintre poziția activelor şi pasivelor externe a constituit 51,9 la sută (+0,6 p.p. față de situația de la finele anului 2019).

Din punctul de vedere al structurii PII pe sectoare instituționale, administrația publică, societățile care acceptă depozite și alte sectoare (alte societăţi financiare, societăţi nefinanciare, gospodăriile populaţiei şi instituțiile fără scop lucrativ) au înregistrat deteriorarea pozițiilor lor nete relative la PIB comparativ cu anul 2019, iar BNM – creștere, ca rezultat al acumulării activelor de rezervă.

Din punctul de vedere al structurii PII pe categorii funcționale, majorarea poziției activelor financiare externe pe parcursul anului 2020 a fost determinată de creșterea cu 23,7 la sută a soldului activelor oficiale de rezervă. Ele au constituit 3 783,54 mil. USD la 31.12.2020, ceea ce corespunde tuturor criteriilor de suficiență: acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 7,7 luni de import efectiv); acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 156,0 la sută); acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 85,8 la sută) etc.

Concomitent, a scăzut semnificativ poziția activelor sub formă de numerar și depozite (-19,3 la sută față de 31.12.2019), atât ale sectorului bancar, cât și ale altor sectoare.

Evoluția poziției pasivelor externe a fot determinată de articolul alte investiții, în special, de creșterea soldului împrumuturilor externe. Soldul pasivelor sub formă de împrumuturi (cu excepția celor intragrup) a crescut cu 19,6 la sută față de 31.12.2019 și a constituit 4 121,69 mil. USD, ceea ce reprezintă 36,5 la sută din totalul angajamentelor externe.

Poziția datoriilor sub formă de credite comerciale și avansuri primite s-a majorat cu 16,5 la sută față de sfârșitul anului 2019 și a însumat 1 986,34 mil. USD, ceea ce reprezintă 17,6 la sută din totalul pasivelor externe.

Poziția angajamentelor sub formă de investiții directe a rămas practic neschimbată (+0,2 la sută) de la începutul anului și a totalizat 4 747,79 mil. USD, reprezentând 42,1 la sută din totalul pasivelor externe. Soldul investițiilor directe în capitalul propriu ce le-a revenit investitorilor din ţările UE-27 a constituit 82,9 la sută din capitalul propriu acumulat total, soldul investițiilor directe în capitalul propriu din ţările CSI – 4,2 la sută din total, cel al investițiilor din alte ţări – 12,9 la sută din total.

Datoria externă brută a Republicii Moldova a crescut pe parcursul anului 2020 cu 13,3 la sută și a totalizat 8 437,71 mil. USD la 31.12.2020, ceea ce constituie 70,8 la sută raportat la PIB (+8,6 p.p. față de 31.12.2019).

Datoria externă publică a reprezentat 28,8 la sută din totalul datoriei externe, însumând 2 430,44 mil. USD (+26,6 la sută de la începutul anului). Datoria externă privată s-a cifrat la 6 007,27 mil. USD, crescând cu 8,7 la sută față de 31.12.2019.

Cea mai mare parte a soldului datoriei externe brute îi revine datoriei pe termen lung (71,2 la sută), care a constituit 6 011,64 mil. USD la 31.12.2020, în creștere cu 13,2 la sută față de începutul anului. Datoria externă pe termen scurt s-a majorat cu 13,7 la sută pe parcursul anului 2020 și a constituit 2 426,07 mil. USD la 31.12.2020.

Mai multe detalii privind evoluţia conturilor internaţionale pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web oficială a BNM:

- Balanța de plăți în anul 2020 (date finale) [3];
- Poziția investițională internațională la sfârșitul anului 2020 (date finale) [4];
- Datoria externă brută la sfârșitul anului 2020 (date finale) [5].

Seriile statistice în Baza de date interactivă:

- Balanța de plăți (MBP6) [6]
- Poziția investițională internațională (MBP6) [7]
- Datoria externă brută (MBP6) [8]

See also

Tags

Balanţa de Plăţi [9]

Datoria Externă [10]

Poziţia Investiţională Internaţională [11]

statistics [12]

evoluția conturilor internaționale [13]

conturile [14]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/63060

Related links:

[1] https://www.bnm.md/files/01_CI_2020_final.pdf [2] https://www.bnm.md/files/02_CI_dashboard_2020_final.pdf [3] https://www.bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-anul-2020-date-finale [4] https://www.bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-anului-2020-date-finale [5] https://www.bnm.md/ro/content/datoria-externa-la-sfarsitul-anului-2020-date-provizorii-0 [6] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml [7] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml [8] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml [9] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Balanţa de Plăţi [10] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Datoria Externă [11] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Poziţia Investiţională Internaţională [12] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics [13] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=evoluția conturilor internaționale [14] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=conturile